

ОДГОВОРИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА
УПИТНИК СПЕЦИЈАЛНОГ ИЗВЕСТИОЦА УН
ЗА ПРОДАЈУ И СЕКСУАЛНУ ЕКСПЛОАТАЦИЈУ
ДЕЦЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕЧИЈУ
ПРОСТИТУЦИЈУ, ДЕЧИЈУ ПОРНОГРАФИЈУ И
ДРУГЕ ОБЛИКЕ СЕКСУАЛНОГ
ЗЛОСТАВЉАЊА ДЕЦЕ

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И
ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

Датум слања: 10. 06. 2022. године

Садржај

Увод.....	2
Одговори Републике Србије на Упитник Специјалног известиоца УН-а за продају и сексуалну експлоатацију деце, укључујући дечију проституцију, дечију порнографију и друге облике сексуалног злостављања деце.....	3
Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the Special Rapporteur on trafficking and sexual exploitation of children, including child prostitution, child pornography and other forms of child exploitation.....	14
Упитник.....	25

Увод

Посредством Сталне мисије Републике Србије при УН и другим међународним организацијама у Женеви достављен је упитник *Специјалног известиоца УН-а за за продају и сексуалну експлоатацију деце, укључујући дечију проституцију, дечију порнографију и друге облике сексуалног злостављања деце*, којим су од држава чланица тражене релевантне информације за потребе израде тематског извештаја о рањивости деце на продају и сексуалну експлоатацију у оквиру Циљева одрживог развоја из Агенде 2030 УН-а (посебно потциљева 5.3, 8.7. и 16.2).

Одговор је сачињен на бази информација које су доставили Министарство унутрашњих послова, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство за бригу о породици и демографију, Министарство правде, Министарство одбране, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Републичко јавно тужилаштво и Комесаријат за избеглице и миграције као и информација којима располаже Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Одговори Републике Србије на Упитник Специјалног известиоца УН-а за продају и сексуалну експлоатацију деце, укључујући дечију проституцију, дечију порнографију и друге облике сексуалног злостављања деце

Уставом Републике Србије (члан 26) изричито је забрањено држање у ропству или полагају сличном ропству, односно, забрањен је сваки облик трговине људима и принудни рад.

Република Србија, као чланица Конвенције о правима детета и два факултативна протокола (Факултативни протокол о продаји деце, дечјој проституцији и дечјој порнографији и Факултативни протокол о учешћу деце у оружаним сукобима) примењују мере за спречавање насиља над децом и обезбеђује заштиту детета од свих облика насиља у породици, установама, институцијама и широј друштвеној средини. У мају месецу наша држава је поднела Комитету за права детета Четврти и пети периодични извештај о примени Конвенције о правима детета, који укључује и информације о мерама које наша држава спроводи у борби против трговине и сексуалне експлоатације деце, укључујући дечију проституцију, дечију порнографију и друге облике експлоатације деце.

Такође, Република Србија примењује *Конвенцију о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања* („Ланзарот конвенција“) Савета Европе. У складу са чланом 37. Ланзарот конвенције, усвојен је *Закон о националном ДНК регистру*¹. Одредбама Закона, предвиђено да се у оквиру базе ДНК профила утврђених из неспорних биолошких узорака, налази и збирка ДНК профила лица осуђених за кривична дела одређена у закону којим се уређују посебне мере за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима.

Република Србија је у јулу 2019. године у седишту Уједињених нација у Њујорку представила први Добровољни национални извештај о спровођењу Агенде 2030 за одрживи развој у Републици Србији. Републички завод за статистику заједно са другим произвођачима података обезбедио је податке за праћење индикатора Циљева одрживог развоја и они су представљени као статистички анекс поменутог документа. Завод је и 2021. године публикувао *“Извештај о напретку у остваривању Циљева одрживог развоја до 2030. године у Републици Србији”* чији је циљ да на основу података доступних у другој половини 2020. године прикаже стање у остваривању Циљева одрживог развоја. Тиме се настоји учврстити чињенична основа за праћење и даље унапређивање политика које воде остваривању ових циљева². Влада Републике Србије основала је и Међуресорну радну групу за спровођење Агенде 2030 чији су чланови високи представници ресорних министарстава и других институција. Она координира активности, прати имплементацију, предлаже усвајање Стратегије за одрживи развој, предлаже статистичко праћење циљева,

¹ „Службени гласник РС“, бр. 24/18

² Spatial aspects of sustainable development: differences by type of settlement and between regions | Statistical Office of the Republic of Serbia

припрема периодичне извештаје о имплементацији и информише представника УН у Србији и УН систем.

Савет за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права од 2015. године води је План примене препорука УН-а (укупно 400 препорука уговорних тела и УПР). Све препоруке из овог Плана су повезане са Циљевима одрживог развоја из Агенде 2030 УН-а, ради ефикаснијег праћења свих паралелних процеса који се у нашој држави одржавају у области људских права.

Први састанак Заједничког управног одбора Sustainable Development Cooperation Framework 2021-2025 одржаће се 14. јуна 2022. године.

Иако продаја деце још није инкриминисана у кривичном законодавству, Кривични законик³ у чл. 388. прописује сродно кривично дело трговина људима.

Законом *о изменама и допунама Кривичног законика* који је ступио на снагу 1. децембра 2019. године унапређен је законодавни оквир, те су пооштрене запрећене казне за поједина кривична дела и прецизиране поједине одредбе неких кривичних дела. Са аспекта релевантних информација у досадашњи члан 46. Кривичног законика унет је став 5. у коме се наводи да суд не може условно отпустити између осталих и осуђеног за кривично дело силовање (члан 178. став 4.), обљуба над немоћним лицем (члан 179. став 3.), обљуба са дететом (члан 180. став 3.) и обљуба злоупотребом положаја (члан 181. став 5.). Такође овим изменама и допунама Закона за наведена кривична дела поред до сада предвиђене казне затвора од најмање десет година затвора, алтернативно је предвиђена и казна доживотног затвора. На овај начин, под претњом строжијег кажњавања учиниоца, деци као најоосетљивијој категорији становништва је пружена додатна заштита.

Кривични законик прописује кривично дело принудно закључење брака из члана 187а. Инкриминисањем ове радње спречавају се и тзв. рани бракови, односно спречава се да деца и малолетна лица ступају у брак пре стицања пунолетства, јер они јесу један вид принуде над децом, а тиме се онемогућава да дође и до остварња других кривичних дела (нпр. подвођење и омогућавање вршења полног односа из члан 183. Кривичног законика, посредовање у вршењу проституције из члана 184. Кривичног законика, приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетних лица за порнографију из члана 185. Кривичног законика, навођење детета на присуствовање полним радњама из члана 185а Кривичног законика трговина људима из члана 388 КЗ), а која кривична дела често и произилазе и последица су раних и принудних бракова у којима малолетна лица ступају, односно на које су принуђена.

Додатна заштита деци пружена је и *Законом о спречавању насиља у породици*, који је почео да се примењује 1. јула 2017. године, а којим су предвиђене конкретне мере за побољшање заштите и подршке жртвама насиља у породици, али и обавезна сарадња државних органа и установа у кривичним поступцима за одређена кривична дела. Међу

³ *Законик о кривичном праву*, Београд, 2019.

таксативно наведеним кривичним делима наводе се и кривична дела у којима се често као пасивни субјекти појављују деца и малолетници. Закон предвиђа обавезну мултисекторску сарадњу, која се огледа кроз рад групе за координацију и сарадњу и у том циљу образована је Радна група за координацију и сарадњу. У складу са Законом, води се и централизована електронска евиденција података о случајевима насиља у породици, изрицању и извршењу хитних мера и извршењу мера заштите од насиља у породици.

Чланом 78. *Закона о јавном информисању* прописани су услови за забрану излагања малолетних лица порнографским садржајима у штампаним медијима. На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета примењују одредбе посебног закона којим се уређују електронски медији.

Изменама и допунама *Закона о војној, радној и материјалној обавези* прописано је да регрутна обавеза, настаје у календарској години у којој држављанин Републике Србије навршава 18 година. Овим изменама се унапређује положај детета и штите његова права кроз забрану регрутовања пре него што постане пунолетна особа. Законска регулатива која регулише војну обавезу не познаје добровољну регрутацију, те не постоји могућност да војно способно лице може бити изузетно регрутовано у календарској години у којој навршава 17 година, на сопствени захтев или за време ратног стања. У складу са наведеним не постоји законска могућност или пракса да се малолетним лицима наметне војна обавеза или могућност да учествују директно или индиректно у оружаним сукобима.

Влада Републике Србије усвојила је 10. фебруара 2022. године нови *Општи протокол за заштиту деце од насиља*⁴ који дефинише више од 20 облика насиља над децом. Нове посебне протоколе за заштиту деце од насиља дужна су да донесу сва ресорна министарства, а осталим субјектима који раде са децом препоручује доношење својих посебних протокола. субјектима чија делатност подразумева рад са децом, укључујући јавни и пословни сектор, удружења, задужбине и фондације, препоручује се, да у складу са принципима Општег протокола, донесу своје посебне протоколе.

Стратегијом за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године дефинисана је злоупотреба детета у трговини децом, проституцији и порнографији, трговина децом, искоришћавање детета за проституцију, искоришћавање детета за порнографију и трговина децом ради усвојења.

Националном стратегијом за остваривање права жртава и сведока кривичних дела у Републици Србији за период од 2020 до 2025. године са припадајућим Акционим планом деца су препозната као посебно рањива категорија жртава, која поред мера заштите које уживају све жртве кривичних дела, имају на располагању и посебне мере као што су могућност аудио-визуелног снимања интервјуа са дететом и прихватљивост таквог снимка у поступку извођења доказа, у складу са законом; постављање привременог заступника у ситуацијама када је то неопходно; као и постављање пуномоћника ради остваривања права детета на правну помоћ и заступање. Иако ове гаранције постоје још од усвајања Закона о

⁴ <http://minbpd.gov.rs/wp-content/uploads/2022/02/Opsti-protokol-za-zastitu-dece-od-nasilja.pdf>

малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, у пракси су уочени проблеми у њиховој примени, и тако Стратегија наглашава да је у наредном периоду потребно сагледати доследну примену нормативног оквира у пракси, уочити евентуалне недостатке и утврдити активности за превазилажење недостатка.

Национална стратегија за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и партнерским односима за период од 2021. до 2025. године прописује мере за заштиту деце од насиља.

Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022⁵ посебна пажња посвећена је деци која су предмет трговине људима. Пратећим акционим планом прописане су посебне активности у циљу анализе феномена трговине људима, као и саме заштите деце, од вођења посебне статистике у случајевима извршења кривичног дела „Трговина људима“ у којима су предмет кривичног дела деца, креирања превентивних партиципативних програма у које се укључују деца из угрожених друштвених група, до научних истраживања, програма у школама везаним за недискриминацију по основу пола и друго.

У функцији заштите лица млађих од 18 година од сексуалног искоришћавања и злостављања, примењују се и *Национална стратегија за младе са Акционим планом за период од 2015. до 2025. године⁶*, *Стратегија за борбу против високотехнолошког криминала са Акционим планом 2019. до 2023. године⁷*.

Јавно тужилаштво на плану борбе против трговине људима предузима низ активности које су усмерене на унапређење ефикасности кривичног гоњења и заштиту жртава ових и свих других кривичних дела.

Мере за превенцију и сузбијање трговине људима и искоришћавања малолетних лица у порнографији и проституцији дефинисане су у Националној стратегији превенције и сузбијање трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава у Републици Србији (2020 – 2023) са пратећим акционим планом, као и Стратегијом за борбу против високотехнолошког криминала (2019 – 2023).

Од 2019. године у оквиру Министарства унутрашњих послова успостављене су нове организационе структуре које су између осталог значајне за рад са децом и младима у овој области, и то: *Канцеларија за координацију активности у борби против трговине људима* у Дирекцији полиције, *Одељење за сузбијање трговине људима и кријумчарење људи* и *Одсек за сузбијање недозвољених и штетних садржаја на интернету* у Управи криминалистичке полиције.

Од марта 2017. године *Саветом за борбу против трговине људима* председава министар унутрашњих послова, а чланови су први потпредседник Владе и министар просвете, науке и

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 77/17

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 22/15

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 71/19

технолошког развоја, министар финансија, министар за рад, запошљавање, бораčka и социјална питања, министар здравља и министар правде. Савет је одржао две седнице, на којима су усвојене *Стандардне оперативне процедуре за поступање са жртвама трговине људима*, које имају за циљ унапређење идентификације, помоћи и заштите жртава трговине људима, кроз партнерство свих релевантних субјеката на локалном, националном, регионалном и међународном нивоу и *Препоруке за унапређење проактивног система откривања случајева трговине људима, ефикасног процесирања физичких и правних лица и правне заштите жртава трговине људима*.

Важан део националног механизма за борбу против трговине људима представља *Центар за заштиту жртава трговине људима*, који је основан 2012. године у Београду. У фебруару 2019. године у оквиру Центра за заштиту жртава трговине људима отворено је *Прихватилиште за ургентни смештај жртава трговине људима*, које је доступно 24 часа, капацитета до шест корисника (за девојке и жене од навршене 16 године). Израђени су индикатори: за прелиминарну идентификацију деце жртава трговине људима за систем образовања и систем социјалне заштите, за формалну идентификацију деце жртава трговине људима, разврстани по облицима експлоатације и индикатори за процену ризика од трговине људима за децу мигранте.

У циљу унапређења сарадње у области трговине људима 2018. године, Министарство унутрашњих послова, Министарство за рад, запошљавање, бораčka и социјална питања и Републичко јавно тужилаштво закључили су *Протокол о сарадњи у области сузбијања трговине људима и заштите права жртава трговине људима*. У децембру 2019. године, потписан је Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Северне Македоније о сарадњи у области борбе против трговине људима, што је први такав споразум који је Република Србија потписала. У јануару 2020. године, потписан је Меморандум о сарадњи између Министарства унутрашњих послова, невладиних организација „АТИНА“ и „АСТРА“ о сарадњи у области борбе против трговине људима.

Новим Законом о Заштитнику грађана прописано је да Заштитник грађана послове националног известиоца у области трговине људима у складу са ратификованом Конвенцијом СЕ о борби против трговине људима⁸.

У новембру 2021. године донето *Упутство* о начину поступања запослених у Министарству унутрашњих послова у случајевима трговине људима са индикаторима за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима за полицију и писаним информацијама о правима жртава трговине људима и доступним видовима подршке.

У складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника, реализована је обавезна теоријска настава „Појам, препознавање и реаговање полиције на кривично дело трговина људима“, коју је у периоду 2019. до 2020. године, похађало 56.437 полицијских службеника, што у складу са Полицијско обавештајним моделом треба да допринесе унапређењу проактивних истрага.

⁸ *Службени гласник РС, Материјални закон бр. 19/09*

У Министарству унутрашњих послова успостављена је бесплатна телефонска линија за пријаву сумње на трговину људима (0800 100 388) и одржана је обука 10 полицијских службеника, са циљем да се исти сензибилишу за разговор са жртвама и потенцијалним жртвама трговине људима, да се упознају са неким од техника активног слушања и контролном листом питања која ће се користила за вођење разговора са овом категоријом лица.

Полицијским службеницима Министарства доступан је Приручник *„Подршка дечацима и младићима избеглицама и мигрантима који су преживели сексуално насиље или су у ризику од њега: приручник за рад на терену у Европи“*.

На нивоу године, региструје се око 350 малолетних жртава сексуалних деликата (око 90% женског пола). Четвртина кривичних дела из ове групе су насилног карактера односно учињена су применом насиља или уз претњу насиљем. Осталих 75% деликата, врши се злоупотребом односа поверења, зависности и ситуационих прилика или искоришћавањем разних психофизичких стања жртве (дечија наивност, неспособност за физичку одбрану, разна ограничења и др). Поред тога, годишње се од 80 до 100 малолетних лица искористи за ванбрачну заједницу, а око 10 за сексуалну експлоатацију у оквиру трговине људима. У области борбе против трговине људима у извештајном периоду евидентиране су укупно 72 малолетне жртве, од којих је 60 жртава женског пола (83%) и 12 жртава мушког пола (17%). Доминантна је сексуална експлоатација – 69% (у виду проституције 47%, принудне удаје 11% и порнографије 11%), а знатно мање експлоатација деце за просјачење – 11% и за принудни рад – око 10%. У мањој мери регистровано је искоришћавање малолетних лица за вршење кривичних дела (1,5%), успостављање ропског или њему сличног односа (1,5%), док у осталих пет случајева (7%) није познат облик експлоатације. Извршено је и једно кривично дело трговина малолетним лицима ради усвојења, при чему је, након незаконитог усвојења, дете остало у Републици Србији, у истом граду у коме је и рођено, а промењена му је општина пребивалишта.

Национални контакт центар за безбедност деце на интернету, формиран на основу Уредбе о безбедности и заштити деце при коришћењу информационо – комуникационих технологија функционише од 2016. године и представља јединствено место за пружање савета у вези са безбедности деце на интернету, као и прослеђивање пријава о штетном, непримереном или нелегалном садржају и понашању на интернету. Министарство трговине, туризма и телекомуникација такође, спроводи медијске кампање за безбедност девојчица и дечака ма интернету и развој дигиталне писмености, у којима је посебна пажња посвећена једнакој родној заступљености у области дигиталних технологија. На основу пријава грађана у 2021. Години је Министарству унутрашњих послова и Тужилаштву за високотехнолошки криминал прослеђено укупно 41 предмета, од којих се дечију порнографију односи 9 предмета, уцене и претње-10 предмета, врбовање од стране предатора – 10 предмета, сексуално узмениравање – 10 предмета, злоупотреба профила –2 предмета.

Влада Републике Србије је покренула пројекат за успостављање националне *платформе за превенцију и сузбијање насиља у школама под називом “Чувам те”*. Платформа на једном

месту интегрише све потребне аспекте темељне превенције и алате за сузбијање насиља у школама. Усвојен је Протокол о пружању међусекторских услуга путем софтверског решења "Чувам те" у циљу заштите од злостављања, занемаривања, насиља и експлоатације деце. Поред вршњачког насиља које је у фокусу ове платформе, Платформа представља алат који ће помоћи у борби против насиља према запосленима у установама образовања и васпитања широм Србије. У току је израда дела платформе који ће омогућити онлајн пријаву насиља и праћење поступања по пријави. У оквиру Платформе "Чувам те" израђена је и апликација која омогућава да дете једним кликом затражи хитну помоћ породице и пријатеља и пошаље своју локацију. Након притиска на црвено дугме аутоматски се претходно изабраним контактима од поверења шаље СМС са обавештењем да је пошљалац у опасности. У сарадњи са Центром за интерактивну педагогију израђена је онлајн обука за примену Правилника о протоколу поступања у установи у односу на насиље, злостављање и занемаривање, намењена свим запосленима у предшколским установама, основним и средњим школама. Обуку је до краја 2021. године похађало преко 25.200 наставника, 2.100 родитеља и 3.500 деце.

Акција „*Армагедон*“, спроводи се у циљу заштите малолетних лица од искоришћавања у порнографији и проституцији путем интернета, од стране Одељења за борбу против високотехнолошког криминала МУП-а, у сарадњи са Посебним тужилаштвом за високотехнолошки криминал и полицијским управама. У оквиру акције предузимају мере на откривању учинилаца кривичног дела Приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију. На територији Републике Србије, на годишњем ниво, просечно се пријави око 50 ових кривичних дела и исто толико њихових извршилаца.

Пројекат „*Јачање капацитета практичара у кривично-правном систему у борби против високотехнолошког криминала и криминала омогућеног путем рачунара у Југоисточној Европи*“, реализован је уз подршку Мисије ОЕБС у Србији. У оквиру пројекта одржани су тренинзи са практичним радом на рачунарима за 58 полицијских службеника из 19 полицијских управа, у циљу њиховог оспособљавања за рад у случајевима високотехнолошког криминала са акцентом на сузбијању искоришћавања малолетних лица у порнографске сврхе путем интернета.

Пројекат „*Превенција и борба против сексуалног злостављања и експлоатације деце на интернету у Србији и Босни и Херцеговини*“, је спровео „Save the Children“ у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, Министарством за трговину, туризам и телекомуникације и Правосудном академијом у Београду. У оквиру пројекта, у 2019. и 2020. години, реализовано је 10 обука на тему „Заштита деце од сексуалног злостављања и експлоатације на интернету“ за 117 полицијских службеника, као и преко 30 јавних тужилаца и судија у циљу унапређења компетенција за поступање у овој области. У складу са Меморандумом о сарадњи у оквиру наведеног пројекта, одштампано је 50.000 налепница за књиге и свеске за ученике основних школа са поруком која се односи на безбедност на интернету и друштвеним мрежама.

Твининг пројекат „Борба против трговине људима“ (IPA 2014) у циљу испуњења критеријума за приступање ЕУ и спровођење Акционог плана за Поглавља 23 и 24, кроз јачање капацитета релевантних институција за борбу против свих облика трговине људима у складу са најбољом праксом ЕУ. У оквиру пројекта, спроведено је 15 обука са фокусом на врсту експлоатације и заштиту жртава трговине људима, за 156 полицијских службеника, представника тужилаштва, инспектората за рад, Центра за заштиту жртава трговине људима и организација цивилног друштва. У оквиру пројекта „Програм борбе против трговине људима“ током 2019. и 2020. године мрежа вршњачких едукатора и тренера одржала 1.695 информативних радионица у градовима и општинама широм Републике Србије, а у којима је учествовало 63.770 деце (од тога 41.677 ученика основних школа, 21.655 ученика средњих школа и 438 деце без родитељског старања), који су информисани о томе како препознати ризике од трговине људима. У току трајања програма опоравка деце из социјално угрожених породица у осам смена Летње школе Црвеног крста, 500 деце узраста од седам до 14 година, је присуствовало десетодневним радионицама у циљу подизања свести о потреби заштите од трговине људима.

Сексуална експлоатација и трговина људима

Број кривичних дела трговина људима и отмица извршених на штету малолетних лица у Републици Србији (2017 - 2021)						
КРИВИЧНО ДЕЛО	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017-2021.
Трговина људима (члан 388. КЗ)	13	20	17	13	8	71
Трговина малолетним лицима ради усвојења (члан 389. КЗ)			1			1
Отмица (члан 134. КЗ)	1	3	3		1	8

Извор: МУП

Број малолетних лица на чију штету је извршено кривично дело трговина људима у Републици Србији (2017- 2021)																
кривично дело	узраст/ пол	2017.			2018.			2019.			2020.			2021.		
		М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
Трговина људима (члан 388. КЗ)	до 14 год.		9	9	2	8	10	2	2	4	1	4	5	3	3	6
	14 до 18		4	4		13	13		10	10	3	5	8	1	5	6
	укупно		13	13	2	21	23	2	12	14	4	9	13	4	8	12
врста експлоатације																
проституција		2			13			8			7			5		
принудна удаја		3			2			2			1					
порнографија		8														
просјачење					2			3			2			3		
принудни рад					4			1			2					
вршење крив. дела											1					
ропски или њену сличан					1											

однос					
непознато		1			4

Малолетна лица (63 или 84% женског и 12 или 16% мушког пола) чине око 43% у укупном броју лица оштећених извршењем КД Трговине људима у Р. Србији (међу малолетним жртвама најбројнија су женска лица старости 14 до 18 година). У извештајном периоду, од укупно 75 оштећених малолетних лица, једна малолетница и два детета женског пола изведена су из Републике Србије и сексуално експлоатисана у Белгији, Аустрији у Швајцарској. Активностима полиције, спречено је одвођење четири детета (два мушког и два женског пола) и малолетнице у иностранство (Мађарска, Немачка), врбованих за сексуалну и друге облике експлоатације. У једном случају жртва је било дете - мигрант без пратње.

извор МУП

Број малолетних лица на чију штету је извршено кривично дело трговина малолетним лицима ради усвојења у Републици Србији (2017 - 2021)

кривично дело	узраст/ пол	2017.			2018.			2019.			2020.			2021.		
		М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
Трговина малолетним лицима ради усвојења (члан 389. КЗ)	до 1 месец								1	1						
	укупно								1	1						

Промена претходног пребивалишта након незаконитог усвојења: дете је остало у Републици Србији, у истом граду (Нови Сад) у коме је и рођено, али му је промењена општина пребивалишта.

Извор: МУП

Врста експлоатације 2021. година	до 18 година	
	Ж	М.
Сексуална	6	
Принуда на брак	3	
Радна	3	
Принуда на просјачење	2	
Вишеструка	1	1
Принуда на вршење кривичних дела	1	
Економска		
Међузбир	16	1
Укупно		17

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Малолетнички криминал у Републици Србији (2017 - 2021)

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017 - 2021
Број кривичних дела извршених од стране малолетних учинилаца	6.190	5.995	6.176	4.576	4.200	27.137
Број малолетних учинилаца	3.724	3.614	3.917	3.136	2.773	17.164
стопа на 10.000 малолетних лица	30,51	29,69	32,30	26,04	23,23	
мушки пол	3.328	3.214	3.448	2.798	2.453	89%
женски пол	396	400	469	338	320	11%
ухапшено малолетних учинилаца	122	95	120	87	78	2,9%

Извор: МУП

ИЗВЕШТАЈ О ПОСТУПАЊУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ИЗВРШЕНИМ НА ШТЕТУ МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 31.12.2021. ГОДИНЕ	Број пријављених лица	Број покренутих истрага (по лицима)	Број оптужних аката (по лицима)	Број осуђујућих пресуда (по лицима)
Посредовање у вршењу проституције – чл. 184 ст. 2 КЗ (према малолетном лицу)	27	8	2	
Запуштање и злостављање малолетног лица – чл. 193 ст. 2 КЗ	22	1	2	
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради радне експлоатације малолетног лица)				
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради принудног рада малолетног лица)				
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради вршења кривичних дела од стране малолетног лица)				
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради проституције, сексуалне експлоатације и употребе у порнографске сврхе малолетног лица)	8	8		
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради просјачења од стране малолетног лица)	4	4	3	1
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради успостављања ропског или њему сличног односа на штету малолетног лица)				
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради одузимања органа или дела тела малолетног лица)				
Трговина људима – чл. 388 КЗ (ради коришћења малолетног лица у оружаним сукобима)				

Извор: Републичко јавно тужилаштво

Деца жртве трговине људима на смештају у установама социјалне заштите 2021.година			
Установа	Девојчице	Дечаци	Укупно
Завод за васпитање деце и омладине	1	1	2
Дом за децу без родитељског старања	7	1	8
Прихватилиште за жртве породичног насиља	1	0	1
Породични смештај (хранитељска породица)	8	0	8
Установа за смештај малолетних миграната без пратње	0	1	1
НВО Атина – становање уз подршку	2	0	2
Кућа спаса	0	1	1

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the Special Rapporteur on trafficking and sexual exploitation of children, including child prostitution, child pornography and other forms of child exploitation

The Constitution of the Republic of Serbia (Article 26) expressly prohibits slavery or slavery-like conditions, that is, any form of human trafficking and forced labor is prohibited.

The Republic of Serbia, as a member of the Convention on the Rights of the Child and two optional protocols (the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography and the Optional Protocol on the participation of children in armed conflicts) applies measures to prevent violence against children and ensures the protection of children from all forms of violence in the family, institutions and the wider social environment. In May, our country submitted to the Committee on the Rights of the Child the Fourth and Fifth Periodic Reports on the Implementation of the Convention on the Rights of the Child, which includes information on the measures our country implements in the fight against trafficking and sexual exploitation of children, including child prostitution, child pornography and others forms of exploitation of children.

Also, the Republic of Serbia applies *the Convention on the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse* (“Lanzarote Convention”) of the Council of Europe. In accordance with Article 37 of the Lanzarote Convention, *the Law on the National DNA Registry* was adopted.⁹ The provisions of the Law stipulate that within the base of DNA profiles determined from undisputed biological samples, there is also a collection of DNA profiles of persons convicted of criminal offenses specified in the law regulating special measures to prevent the commission of criminal offenses against sexual freedom against minors.

In July 2019 the Republic of Serbia presented the first Voluntary National Report on the implementation of Agenda 2030 for sustainable development in the Republic of Serbia at the headquarters of the United Nations in New York. The Statistical Office of the Republic of Serbia together with other data producers, provided data for monitoring indicators of the Sustainable Development Goals and they are presented as a statistical annex to the aforementioned document. In 2021 the Statistical Office also published *“The Report on progress in the achievement of the Sustainable Development Goals until 2030 in the Republic of Serbia”* whose aim is to present the state in which are the achievement of the Sustainable Development Goals based on data available in the second half of 2020. This is an attempt to strengthen the factual basis for monitoring and further improvement of policies that lead to the achievement of these goals.¹⁰ The Government of the Republic of Serbia also established an Interdepartmental Working Group for the implementation of the 2030 Agenda, whose members are high-level representatives of line ministries and other institutions. This group coordinates activities,

⁹ “Official Gazette of RS,” No. 24/18

¹⁰ Spatial aspects of sustainable development: differences by type of settlement and between regions | Statistical Office of the Republic of Serbia

monitors implementation, proposes the adoption of the Strategy for Sustainable Development, proposes statistical monitoring of goals, prepares periodic reports on implementation and informs the UN representative in Serbia and the UN system.

Since 2015 the Council for Monitoring the Implementation of United Nations Human Rights Recommendations has been leading the Plan for the Implementation of UN Recommendations (a total of 400 recommendations of treaty bodies and UPR). All the recommendations from this Plan are linked to the Sustainable Development Goals from the UN Agenda 2030, for the purpose of more effective monitoring of all parallel processes taking place in our country in the field of human rights.

The first meeting of the Joint Steering Committee the Sustainable Development Cooperation Framework 2021-2025 will be held on June 14 2022.

Although the sale of children has not yet been officially criminalized in criminal law, the Criminal Code¹¹, in Art. 388, prescribes the related crime of trafficking in human beings.

The Law on Amendments to the Criminal Code, which entered into force on December 1 2019, improved the legislative framework, tightened the penalties for certain criminal offenses and clarified certain provisions of certain criminal offenses. From the perspective of relevant information, paragraph 5 has been added to the current Article 46 of the Criminal Code, which states that the court cannot, among others, conditional release a person convicted of the criminal offense of rape (Article 178, paragraph 4), sexual act with a helpless person (Article 179 paragraph 3), sexual act with a child (Article 180, paragraph 3) and sexual act through abuse of position (Article 181, paragraph 5). Also, with these amendments to the Law, in addition to the prison sentence of at least ten years which have been prescribed so far, an alternative sentence of life imprisonment is also provided for the above-mentioned criminal acts. In this way, under the threat of stricter punishment of the perpetrator, children, as the most sensitive category of the population, were provided with additional protection.

The Criminal Code prescribes the criminal offense of forced marriage under Article 187a. By criminalizing this action, the so-called early marriages, i.e. children and minors are prevented from getting married before reaching the age of majority, because they are a form of coercion against children, and thus prevent the commission of other criminal acts (e.g inducing and enabling sexual intercourse from Article 183. of the Criminal Code, mediation in prostitution from Article 184 of the Criminal Code, showing, acquiring, and owning pornographic material and exploitation of minors for pornography from Article 185 of the Criminal Code, inducing compelling a minor to attend sexual activities from Article 185a of the Criminal Code, trafficking in human beings from Article 388 CC) which often result from and are a consequence of early and forced marriages into which minors enter, or into which they are forced.

Additional protection for children is also provided by *the Law on Prevention of Domestic Violence*, which came into force on July 1 2017, and which provides concrete measures to

¹¹Official Gazette of the Republic of Serbia, No. 25/19.

improve protection and support for victims of domestic violence, as well as mandatory cooperation of state authorities and institutions in criminal proceedings for certain criminal acts. Among the listed criminal acts, there are also criminal acts in which children and minors often appear as passive subjects. The law foresees mandatory multi-sector cooperation, which is reflected in the work of the group for coordination and cooperation, and for this purpose the Working Group for Coordination and Cooperation was established. In accordance with the Law, a centralized electronic record of data on cases of domestic violence, of the imposition and execution of emergency measures, and the execution of measures for protection against domestic violence is kept.

Article 78 of *the Law on Public Information* prescribes the conditions for prohibition the exposure of minors to pornographic content in printed media. The provisions of a special law regulating electronic media apply to pornographic audio and audio-visual media content, as well as to content distributed via the Internet.

Amendments to *the Law on Military, Labor and Material Obligation* stipulate that the conscription obligation arises in the calendar year in which a citizen of the Republic of Serbia turns 18. These changes improve the position of the child and protect his rights by prohibiting recruitment before he becomes an adult. The relevant legal instrument governing conscription does not provide for voluntary participation in conscription, so there is no possibility that allows for a person otherwise capable of military service to be exceptionally recruited in the calendar year in which he/she turns 17 (or younger), neither at his/her own request or during a state of war. In accordance with the above, there is no legal possibility or practice to impose military service on minors or the possibility to participate directly or indirectly in armed conflicts.

On February 10, 2022, the Government of the Republic of Serbia adopted a new *General Protocol for the Protection of Children from Violence*¹², which defines more than 20 forms of violence against children. Accordingly, new special protocols for the protection of children from violence are required to be adopted by all line ministries, and other entities working with children are recommended to adopt their own special protocols. Entities whose activities include working with children, including those in the public and business sectors, associations, endowments and foundations, are recommended to adopt their own special protocols in accordance with the principles of the General Protocol.

The Strategy for the Prevention and protection of Children from Violence for the Period from 2020 to 2023 recognizes the criminal offenses of: child abuse in child trafficking, prostitution and pornography, child trafficking, child exploitation for prostitution, child exploitation for pornography and child trafficking for adoption.

The National Strategy for the Realization of the Rights of Victims and Witnesses of Criminal Offenses for the Period from 2020 to 2025 has been adopted, along with the accompanying Action Plan. In the Strategy, children are recognized as a particularly vulnerable category of victims, who, in addition to the protection measures enjoyed by all victims of crime, also have

¹² <http://minbpd.gov.rs/wp-content/uploads/2022/02/Opsti-protokol-za-zastitu-dece-od-nasilja.pdf>

special measures at their disposal, including: the possibility of interviews with children to be realized through audio-visual recordings for such recordings to be accepted as permissible; the appointing of a temporary representative in situations where this is necessary; and the appointment of a proxy to exercise the child's right to legal aid and representation. Although these guarantees have existed in writing since the adoption of the Law on Juvenile Delinquents and the Criminal Protection of Juveniles, problems in their implementation have been identified in practice; thus, the Strategy emphasizes that in the coming period it is necessary to monitor the consistent application of the normative framework in practice and to identify actions that can be taken to overcome any shortcomings observed.

The National Strategy for Preventing and Combating Gender-based Violence against Women and Domestic Violence for the period from 2021 to 2025 prescribes measures to protect children from violence.

In *Strategy for Prevention and Suppression of Trafficking in Human Beings, Especially Women and Children and the Protection of Victims for the Period 2017 to 2022*¹³ special attention is paid to children who are the subject of human trafficking. Its accompanying action plan prescribes special activities aimed at analyzing the phenomenon of human trafficking, as well as the protection of children themselves, from keeping special statistics in cases of commission of a crime of "human trafficking" in which children are the subject of the crime, creating preventive participatory programs in which are included children from endangered social groups, to scientific research, programs in schools related to non-discrimination based on gender and more.

In order to protect persons under the age of 18 from sexual exploitation and abuse, the *National Youth Strategy with the Action Plan for the Period from 2015 to 2025*¹⁴ is being implemented; *Strategy for the Fight against High-tech Crime with an Action Plan from 2019 to 2023*¹⁵

The Republic Public Prosecutor's Office undertakes a series of activities in the fight against human trafficking, aimed at improving the efficiency of criminal prosecution and protecting the victims of these and all other criminal acts.

Measures for the prevention and suppression of human trafficking beings and the exploitation of minors in pornography and prostitution are defined in the National Strategy for Prevention and Suppression of Trafficking in Human Beings, Especially Women and Children, and the Protection of Victims (2020-2023) and its accompanying action plan, as well as in Strategy for the Fight against High-Tech Crime (2019-2023).

Since 2019, new organizational structures have been established within Ministry of Internal Affairs, which, among other things, are important for working with children and youth in this area: the *Office for the Coordination of Activities in Combating Trafficking in Human Beings in the Police Directorate*, the *Department for the Suppression of Trafficking in Human Beings and*

¹³ "Official Gazette of RS," No. 77/17

¹⁴ "Official Gazette of RS," No. 22/15

¹⁵ "Official Gazette of RS," No. 71/19

the Smuggling of People, and the Department for the Suppression of Illicit and Harmful Content on the Internet in the Criminal Police Directorate.

As of March 2017, the *Anti-Trafficking Council* has been chaired by the Minister of the Internal Affairs, and its members include: the First Deputy Prime Minister, Minister of Education, Science and Technological Development, Minister of Finance, Minister for Labour, Employment, Veterans and Social Affairs, Minister of Health, and the Minister of Justice. The Council has held two sessions, at which the *Standard Operating Procedures for the Treatment of Victims of Trafficking in Human Beings* were adopted, which aim to improve the identification, assistance and protection of victims of human trafficking, through the partnership of all relevant entities at the local, national, regional and international level and *Recommendations for the improvement of a proactive system for detecting cases of trafficking in human beings, of the efficient prosecution of natural and legal persons, and of the legal protection of victims of trafficking in human beings*.

An important part of the national mechanism for combating human trafficking is the Centre for the Protection of victims of Trafficking in Human Beings, which was founded in 2012 in Belgrade. In February 2019, within this Centre, *the Shelter for Urgent Accommodation of Victims of Human Trafficking* was opened, which is available 24 hours a day, with a capacity to accommodate up to six users (for girls and women over 16). Indicators have been developed: for the preliminary identification of child victims of trafficking for the education system and the social protection system; and for the formal identification of child victims of trafficking, sorted by forms of exploitation; and for assessing the risk of trafficking in human beings for migrant children.

In 2018 the Ministry of Internal Affairs, Ministry for Labour, Employment, Veterans and Social Affairs and the Republic Public Prosecutor's Office established a *Protocol on Cooperation in Combating Trafficking in Human Beings and Protecting Victims of Trafficking*. In December 2019, an Agreement between the Serbian and Northern Macedonia Government on cooperating in the fight against human trafficking was signed, which represents the first such agreement signed by Republic of Serbia. In January 2020, a Memorandum of Cooperation was signed between Ministry of Internal Affairs and CSOs "ATINA" and "ASTRA" on cooperation in the fight against human trafficking.

The new Law on the Protector of Citizens stipulates that the Protector of Citizens act as a national rapporteur in the field of human trafficking in accordance with the ratified Convention of the Council of Europe against human trafficking.¹⁶

In November 2021, *the Instruction on the Procedure of Employees of Ministry of Internal Affairs in Trafficking Cases* was issued, with indicators for the preliminary identification of victims of trafficking for the police and for written information on the rights of victims of trafficking and available support.

In accordance with the Program of Professional Development of Police Officers, the mandatory theoretical class "The concept, recognition, and response of the police to the crime of trafficking

¹⁶Official Gazette of the Republic of Serbia, No. 111/2021, 19/2021.

in human beings” was implemented, which in the period from 2019 to 2020 was attended by 56,437 police officers, which, in accordance with the Police Intelligence Model, should contribute to the improvement of proactive investigations.

The Ministry of Internal Affairs has established a free telephone line for reporting suspected trafficking (0800 100 388) and correspondingly trained 10 police officers, with the aim of sensitizing them to talk with victims and potential victims of human trafficking, to familiarize themselves with some of the techniques of active listening and a checklist of questions that will be used for conducting conversations with this category of persons.

Police Officers of the Ministry of Internal Affairs have access to the Handbook “*Supporting Young Male Refugees and Migrants Who Are Survivors of at Risk of Sexual Violence: A Fieldguide for Frontline Workers in Europe*”.

At the annual level, about 350 juvenile victims of sexual offenses are registered (about 90% female). A quarter of the criminal acts from this group are of a violent nature, i.e., they have been committed with the use of violence or with the threat of violence. The other 75% of crimes have been committed by abusing the relationship of trust, dependence, and situational opportunities or by exploiting various psychophysical states of the victim (childish naivety, inability to physically defend themselves, various restrictions, etc.). In addition, on average 80 to 100 juveniles are exploited annually for extramarital affairs, and approximately 10 for sexual exploitation in the context of trafficking in human beings. In the reporting period, in the area of combating trafficking in human beings, a total of 72 juveniles were registered (83% of the total number), of which 12 were male victims (17%). Sexual exploitation is dominant in this context - 69% (in the form of prostitution - 47%, forced marriage - 11%, and pornography - 11%), with significantly less exploitation of children for the purposes of begging (11%) and forced labour (about 10%). The exploitation of minors for committing criminal acts (1.5%) and the establishment of slavery or similar relations (1.5%) was documented to a lesser extent, while in the remaining five cases (7%) the form of exploitation was not known. One criminal offense of trafficking in minors for adoption was committed, whereby, after the illegal adoption, the child remained, in the same city where he was born, though his municipality of residence was changed.

The National Contact Centre for Child Safety on the Internet, which was established on the basis of the Regulation on Safety and Protection of Children in the Use of Information and Communication Technologies, has been operating since 2016 and is an exclusive entity for providing guidance on child safety on the Internet, as well as on harmful, inappropriate, or illegal content and behaviour on the Internet. The Ministry of Trade, Tourism and Telecommunications also implements media campaigns for the safety of girls and boys on the Internet and the development of digital literacy, in which special attention is paid to equal gender representation in the field of digital technologies. Based on citizen reports in 2021, a total of 41 cases were forwarded to the Ministry of Internal Affairs and the Prosecutor’s Office for High-Tech Crime, of which 9 cases related to child pornography, 10 cases of blackmail and threats, 10 cases of recruitment by predators, 10 cases of sexual harassment and 2 cases of abuse of profile.

The Government has launched a project for the establishment of a *National platform for the prevention and suppression of violence in schools called "Čuvam te" ("I care for you")*. The platform integrates all the necessary aspects of basic prevention and tools for combating violence in schools in one place. The Protocol on the provision of cross-sectoral services through the software solution "I care for you" was adopted in order to protect against violence towards, and the abuse, neglect, and exploitation of children. In addition to addressing peer violence, which is the primary focus of this platform, the platform is a tool that should help combat violence against employees in educational institutions. A part of the platform that will enable online reporting of violence and monitoring of actions taken in response to such reporting is being developed. Within the "I care for you" platform, an application has been created that allows a child to request emergency help from family and friends with one click and indicate their location. After pressing the corresponding red button, an SMS is automatically sent to the previously selected trusted contacts with the notification that the sender is in danger. In cooperation with the Centre for Interactive Pedagogy, an online training on the application of the Rulebook on the Protocol of Conduct in Institutions in Relation to Violence, Abuse, and Neglect was prepared, intended for all employees in preschool institutions and primary and secondary schools. It is anticipated that by the end of 2021, over 25,200 teachers, 2,100 parents, and 3,500 children will have attended the training.

The "Armageddon" operation, whose aim is to protect minors from exploitation in pornography and prostitution via the Internet, is carried out by the Department for Combating High-Tech Crime of the Ministry of Internal Affairs, in cooperation with the Special Prosecutor's Office for High-Tech Crime and police administrations. As part of this operation, they are taking measures to identify perpetrators of the criminal offense of showing, obtaining, and possessing pornographic material and the exploiting of a minor for pornography. On the territory of the Republic of Serbia, about 50 of these crimes are reported annually on average, corresponding to the same number of perpetrators.

The project *"Strengthening the capacity of practitioners in the criminal justice system in the fight against high-tech crime and computer-enabled crime in Southeast Europe"* was implemented with the support of the OSCE Mission to Serbia. As part of the project, trainings with practical work on computers were held for 58 police officers from 19 police departments, with the aim of training them to work in high-tech crime cases with an emphasis on suppressing the exploitation of minors for pornographic purposes via the Internet.

The project *"Preventing and Combating Sexual Abuse and Exploitation of Children on the Internet in Serbia and Bosnia and Herzegovina"* was implemented by the organization Save the Children in cooperation with the Ministry of the Interior, the Ministry of Trade, Tourism, and Telecommunications, and the Judicial Academy in Belgrade. Within the project, in 2019 and 2020, 10 trainings on "Protecting children from sexual abuse and exploitation on the Internet" were conducted for 117 police officers and over 30 public prosecutors and judges in order to improve competencies for dealing with these areas of crime. In accordance with the Memorandum of Cooperation within the said project, 50,000 stickers for books and notebooks for primary school students were printed with a message related to security on the Internet and social networks.

The twinning project “*Combating Trafficking in Human Beings*” (IPA 2014) was carried out in order to jointly meet the criteria for EU accession and realize the implementation of the Action Plan for Chapters 23 and 24 by strengthening the capacity of relevant institutions to combat all forms of trafficking in accordance with EU best practices. Within the project, 15 trainings were conducted with a focus on particular types of exploitation and protecting victims of trafficking, involving 156 police officers and representatives of the prosecutor’s office, the labour inspectorate, the Centre for Protection of Victims of Trafficking, and civil society organizations. During 2019 and 2020, within the project “Program for the Fight against Human Trafficking”, a network of peer educators and trainers held 1,695 information workshops in cities and municipalities throughout the Republic of Serbia, in which 63,770 children participated (41,677 primary school students, 21,655 high school students, and 438 children lacking parental care), who were informed about how to recognize the risks of human trafficking. During the program of child recovery from socially at-risk families, in eight shifts of the Red Cross Summer School, 500 children aged 7-14 attended ten-day workshops to raise awareness of the need for protection from human trafficking.

Sexual exploitation and human trafficking

Number of criminal acts of trafficking in human beings and kidnappings committed to the detriment of minors in the Republic of Serbia (2017 - 2021)						
CRIMINAL OFFENSE	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
Trafficking in human beings (Article 388 CC)	13	20	17	13	8	71
Trafficking in minors for adoption (Article 389 CC)			1			1
Kidnapping (Article 134 CC)	1	3	3		1	8

Source: MIA

Number of minors against whom the criminal offense of trafficking in human beings was committed in the Republic of Serbia (2017- 2021)																	
Criminal Offense	Age/ Sex	2017			2018			2019			2020			2021			
		M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	
Trafficking in human beings	Up to 14 years of age		9	9	2	8	10	2	2	4	1	4	5	3	3	6	
	14 to 18 years of age		4	4		13	13		10	10	3	5	8	1	5	6	
	TOTAL		13	13	2	21	23	2	12	14	4	9	13	4	8	12	
Type of exploitation																	
Prostitution			2			13			8			7			5		
forced marriage			3			2			2			1					

pornography	8				
Begging		2	3	2	3
forced labour		4	1	2	
commission of a criminal act				1	
slavery or a similar relationship		1			
Unknown		1			4

Minors (63 female (84%) of females and 12 male (16%)) make up about 43% of the total number of victims of the Trafficking in Human Beings in the Republic of Serbia (among minors, the most numerous are women aged 14 to 18). In the reporting period, out of a total of 75 injured minors, one minor and two female children were taken out of the Republic of Serbia and sexually exploited in Belgium, Austria, and Switzerland. Police activities prevented the taking of four children (two males and two females) and a minor abroad (Hungary, Germany), recruited for sexual and other forms of exploitation. In one case, the victim was an unaccompanied migrant child.

Source: MIA

Number of minors against whom the criminal offense of trafficking in minors was committed for the purpose of adoption in the Republic of Serbia (2017 - 2021)																
Criminal Offense	Age / Sex	2017			2018			2019			2020			2021		
		M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T
Trafficking in minors for adoption (Article 389 CC)	Up to 1 month old								1	1						
	Total								1	1						

Change of previous residence after illegal adoption: the child remained in the Republic of Serbia, in the same city (Novi Sad) where he was born, but his municipality of residence was changed.

Source: MIA

Type of exploitation 2021	Up to 18 years of age	
	F	M
Sexual exploitation	6	
Forced marriage	3	
Labour exploitation	3	
Forced begging	2	
Multiple forms of exploitation	1	1
Coercion to commit crimes	1	
Economic		
Subtotal by gender/sex	16	1
TOTAL		17

Source: Centre for the Protection of Victims of Human Trafficking

Juvenile delinquency in the Republic of Serbia (2017 - 2021)

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017 - 2021
Number of crimes committed by juvenile offenders	6,190	5,995	6,176	4,576	4,200	27,137
Number of juvenile offenders	3,724	3,614	3,917	3,136	2,773	17,164
Rate per 10,000 minors	30.51	29.69	32.30	26.04	23.23	
Male	3,328	3,214	3,448	2,798	2,453	89%
Female	396	400	469	338	320	11%
Juvenile offenders arrested	122	95	120	87	78	2,9%

Source: MIA

REPORT ON THE ACTION OF PUBLIC PROSECUTOR'S OFFICES ACCORDING TO CRIMINAL OFFENSES COMMITTED TO THE INJURY OF MINORS IN THE PERIOD FROM 01.01. TO 31.12.2021	Number of registered persons	Number of investigations launched (by number of persons)	Number of indictments (by number of persons)	Number of convictions (by number of persons)
Mediation in prostitution - Art. 184 para. 2 CC (committed against a minor)	27	8	2	
Neglect and abuse of a minor - Art. 193 para. 2 CC	22	1	2	
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for labour exploitation of a minor)				
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for forced labour of a minor)				
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for the purpose of committing criminal offenses by a minor)				
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for prostitution, sexual exploitation, or the use of a minor for pornographic purposes)	8	8		
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for begging by a minor)	4	4	3	1
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for the purpose of establishing a slave or similar relationship to the detriment of a minor)				
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for removal of organs or body parts of a minor)				
Trafficking in human beings - Art. 388 CC (for the use of a minor in armed conflict)				

Source: Republic Public Prosecutor's Office

**Minor victims of human trafficking that are housed in social welfare institutions
The year 2021**

Institution	F	M	Total
Institute for Education of Children and Youth	1	1	2
for children without parental care	7	1	8
Shelter for victims of domestic violence	1	0	1
Family accommodation (foster family)	8	0	8
Institution for accommodation of unaccompanied minor migrants	0	1	1
NGO Atina - housing with support	2	0	2
House of salvation	0	1	1

Source: Center for the Protection of Victims of Human Trafficking

Упитник

- Прикупљени подаци, укључујући ажуриране податке о рањивим групама деце и релевантне информације које се односе на извештавање о примерима осетљивих група деце у оквиру ЦОР.
- Информације о томе како се рањива деца налазе под појачаном претњом од продаје и сексуалне експлоатације и какве то везе има са ЦОР: ЦОР 1 сиромаштво, ЦОР 4 образовање, ЦОР 5 равноправност/једнакост полова. ЦОР 8 достојанствен рад и економски раст, ЦОР 10 смањење неједнакости, ЦОР 11 одрживи градови и заједнице, ЦОР 13 очување климе, ЦОР 16 мир, правда и снажне институције, ЦОР 17 партнерством до циљева.

Манифестације продаје и сексуалне експлоатације у односу на таргете ЦОР:

- 5.3 који налаже елиминисање свих штетних пракси као што су дечији, рани и присилни бракови;
 - 8.7 који налаже предузимање хитих и ефикасних мера за искорењивање присилног рада, окончање савременог ропства и трговине људима и обезбеђивање забране и отклањања најгорих облика дечијег рада, укључујући регрутовање и коришћење деце војника, а до 2025. окончавање дечијег рада у сим његовим облицима;
 - 16.2 који налаже окончање злоупотребе, експлоатације, трговине и све облике насиља и тортуре над децом;
- Ове манифестације могу да укључе децу у покрету (мигранте, децу под утицајем конфликта, избеглице, тражиоце азила, децу на улици, расељену децу укључујући и ону расељену услед климатских промена или природних катастрофа) и децу са сметњама у развоју.
 - Потребе за заштитом и контекстуалне изазове који утичу на напоре у борби против продаје и сексуалне експлоатације деце као што су: КОВИД 19, климатске промене и природне катастрофе, безбедност у дигиталном простору и све већи број сукоба који избијају.
 - Практичне мере предузете у циљу смањења рањивости/осетљивости у институционалном, породичном и онлине окружењу како би се осигурало да ниједно дете није изостављено у погледу заштите од продаје и сексуалне експлоатације. Љубазно Вас молимо да примери добре праксе буду што конкретнији и пожељно је да опишете њихове практичне исходе, односно резултате.